

جای درست لاریجانی؟

محمد زعیم زاده سردبیر

«مروارید غلستان دادیم و آب نبات چوبی گرفتیم.» این جمله جمع بندی علی لاریجانی از عملکرد حسن روحانی و تیمش در مذاکرات سعدآباد بود. این تنها نمونه ای از نگرانی و مطمئن سخن گفتن او نیست. کاندید لاریجانی وزیر خارجه وقت ایالات متحده وقتی جنگ ۳۳ روزه در سال ۲۰۰۶ آغاز شد، آن را در زامان خاورمیانه جدید نامید. چندین مقاله در نقد این گزاره نوشته شد. اما در فضای رسانه ای آن دوره کنایه ای ترین نقد را علی لاریجانی گفت: خانم رایس چون تابه حال زامان لاریجانی نکرده است، اصلاً نمی داند درد زامان چیست؟ از ماجرای زامان خانم رایس تا قصد نشانها برای ازدواج با ایزاب دیگران - که در سفر اخیر لاریجانی به لبنان طرح شد - ۱۸ سال می گذرد. او در این سالها در سیاست فراز و فرودهای زیادی داشته است. در زمستان ۸۳ وقتی مشخص شد، رئیس سابق تلویزیون قصد حضور در انتخابات ریاست جمهوری را دارد، جریان راست کلاسیک با محوریت ناطق نوری خیلی تلاش کرد تا او بشود گزینه اصلی اصولگرایان، لاریجانی که عملاً در دوره دوم ریاستش بر سازمان بیشتر اهل سیاست ورزی بود تا رسانه داری و مرد پشت صحنه کمپین انتخاباتی اصولگرایان جدید در فتوحات شورای شهر دوم و مجلس هفتم بود، شاید فکر می کرد مهم ترین گزینه ائتلاف ضد دوم خرداد برای این انتخابات هم است؛ اما شرایط به شکلی پیش رفت که شهردار تهران، رئیس جمهور ایران شد و شکاف عاطفی لاریجانی با اصولگرایان جدید بیشتر. علی لاریجانی از انتخابات ۸۴ تا پایان ریاست جمهوری احمدی نژاد سه نقش کلیدی را بازی کرد: با شروع دولت احمدی نژاد روند پرونده هسته ای ایران شتاب تازه ای گرفت و لاریجانی جدید شد دبیر شورای عالی امنیت ملی و مسئول پرونده هسته ای، از پاییز ۸۴ تا نیمه های سال ۸۶ یکی از پرکارترین تصاویر پیش شده در رسانه ها تصویر مصافحه لاریجانی با خاویار سولتاناد بیلمات ارشد اروپایی بود، در نیمه راه اما به دلیل اختلاف با رئیس جمهور، او جایش را به سعید جلیلی داد تا فرایند ۶ سال مذاکره فرسایشی و بی نتیجه آغاز شود. لاریجانی اما بعد از این اتفاق عزم بهارستان کرد و اتفاقاً این بار در ائتلاف با احمدی نژاد صندلی ریاست را از حداد عادل - که آن روزها منتقد دولت بود - گرفت. این شاید بزرگ ترین شکست های احمدی نژاد در سیاست داخلی بود که با دست خود یک منتقد بزرگ برای دولتش درست کرد. او ابتدا با دولت احمدی نژاد همراه بود و همه چیز ظاهر آداشت طبق محاسبه احمدی نژاد پیش می رفت تا اینکه در آذر ۸۷ علی لاریجانی اولین کنش سیاسی برای عبور از احمدی نژاد را کلید زد؛ جمع کردن رؤسای ادارات مجلس در یک همایش با حضور هاشمی، خاتمی، ناطق نوری، کروبی و... در آن مقطع به شکلی پیام ایجاد ائتلاف علیه احمدی نژاد در انتخابات ۸۸ را به ذهن متبادر می کرد، ائتلافی که علی رغم همه اختلافها در خرداد ۸۸ عملاً هسته مرکزی جریان نه به احمدی نژاد را شکل می دادند. لاریجانی همان فرمان را در دوره دوم ریاست جمهوری احمدی نژاد هم ادامه داد و در فاصله ۸۴ تا ۹۲ عملاً به مهم ترین کنشگر منتقد دولت تبدیل شد. لاریجانی تا اینجا کار تلاش کرده بود سه ویژگی متمایز از خود نشان بدهد: نخست چهره ای پخته در سیاست خارجی، دوم کاراکتر میانه توسعه خواه که با رادیکالیسم در اصولگرایی مزینندی دارد و سوم کنشگر سیاسی غیراصلاح طلب. کشتیبان علی لاریجانی را از سال ۹۲ اما سیاستی دیگر آمد. او که در انتخابات آن سال در غیاب قالیباف در یکی از میتینگ های انتخاباتی اش شرکت کرده بود، از چنین سالی به بعد خواسته یا ناخواسته تبدیل به مؤتلف تمام قد حسن روحانی شد و این مسیر را تا انتخابات ۱۴۰۳ ادامه داد و روزی روزی از خاستگاه اصلی اش فاصله گرفت. نوع مواجهه با برجام، نحوه تعامل با کابینه روحانی و... به گونه ای بود که در افکار عمومی سپردن چک سفید امضا به حسن روحانی حساب می شد و لاریجانی اگر هم خواست نتوانست خود را از او جدا کند. حالا در آبان ۱۴۰۳ و با شرایط خاص منطقه، سفر لاریجانی به بیروت باز خورد وسیعی در فضای اجتماعی داشته است. این سفر از دو جنبه می تواند به احیای یک علی لاریجانی کلاسیک کمک کند؛ جنبه نخست عنوان سفیر ویژه ای بود که تحت لوای آن پیام های رهبر انقلاب را به نخست وزیر لبنان و رئیس جمهور سوریه رساند و دوم ظهور و بروز قدرتمند رسانه ای که با تعبیری که در خصوص نشانها به کار برد اجتماعی و عمومی شد. او حالا سر یک انتخاب است؛ راهبردی به سیاست نگاه کند و آن سه ویژگی را در خود احیا کند یا کار سیاست را به تکنیسین هایی بسپارد که فکر می کنند با توییت در مورد ارتفاع گرفتن و نقشه اسنپ و... می توان انتخابات را برد.

ماجرای تغییر احسان محمد حسنی چه پیامی دارد

خالص سازی اوج می گیرد؟

۱۵، ۱۳، ۱۲ و ۱۵

در سال دوازدهم برجام چه احتمال هایی وجود دارد ۲

«فرهنگستان» صورت های مالی سایپا و ایران خودرو را بررسی می کند

۱۰ میلیارد تومان ضرر می سازند

خودروسازان روزی

۱۶

گزارش «فرهنگستان» از خطر بزرگ یک طیف بی اخلاق

خنجر سران اپوزیسیون به پشت سنجری ها

۷

دولت های آمریکا، انگلیس و فرانسه با صدور مجوز استفاده از تسلیحات دوربردشان علیه روسیه به دنبال چه اهدافی اند؟

گسترش جنگ تا آخرین روزهای ریاست جمهوری بایدن

۸

نظام دانشی حوزه علوم انسانی دانشگاه آزاد بازنگری شد

آرایش جدید علمی با تشکیل ۶ دانشکده تخصصی

۴